

Cato in Originibus, quatuor & triginta ejus gentis numeraverit oppida: sed Cenomanorum Carnorumque non pauca loca in ejus gentis potestatem Venetique nominis appellationem concesserint: tantundem namque soli Venetia deinde nuncupata est. Quidam regionem ipsam Abdua Padoque fluminibus, lacu Benaco, alpibus atque Hadriatico mari terminare: Plinius ad ortum finibus Venetiæ Aquilejam includit, contra excludit Strabo: tam longe lateque priscorum res Venetorum in amœnissima Italiæ parte creverant. Sed ipsa locorum magis quam gentis natura antiquum terræ statum sollicitum semper habuit: hinc enim assiduis Liburnorum latrociniiis, inde terrificis efferarum gentium crebrisque eruptionibus longiore frui ocio non licebat: quin sapissime accidit, ut quantum publicæ eorum privatæque fortunæ, quum aliquid fuit ocii ab externis armis, auctæ viderentur, tantundem subitæ bellorum procellæ miserabili clade depresserint. Potuisset alioquin gens ipsa fortunatissima videri: quippe quæ pulcherrimam Italiæ oram jure belli suam fecisset, factamque incoleret: quæ præterquam quod ad meridiem placidissimo alluitur maris ambitu, sitque ob hoc ipsum ad peregrinas merces excipiendas non inhabilis, amœnissimis irrigatur fluminibus, quibus res maritimæ in mediterranea facile subvehuntur. Lacus præterea, stagna, saltus, nemora, agrorum ubertas, tritici, vini, olei, omniumque frugum præstantia: villæ ad hæc, vici, arces, oppida & situ & mœnibus perspicua, de quibus ut suo quæque loco occurrerint, diceretur. Sed nunc ad ipsos incolas redeo, quibus jam inde ex quo res eorum coalescere cœperunt, rara ab externis armis ocia contigerunt. Longum esset, nec omnino facile, in re tam vetusta longissimam laborum explicare seriem: quanquam ne consilii quidem nostri erat, in priscorum Venetorum rebus diutius morari. Post varios itaque barbarorum incursus, quum assidui bellorum motus, alius super alium jam inde ab initio usque ad Athilæ tempora, ejus gentis opes sollicitare non desissent, essentque res Venetæ Gothico tumultu adhuc consternatæ, longe fœdior quam ulla ante clades ipsam terram invasit. Hunnorum gens, duce Athi-

*Antiquæ
Venetiæ fœ-
nes.*